

# BÁCSKAI KÖZÉRDEK

A Bács-Bodrog vármegyei községi jegyzők egyesületének hivatalos lapja

Megjelenik minden vasárnap  
TELEFON 14 SZ.

Főmunkatársak  
KISS GYULA SZENDY ISTVÁN

Felelős szerkesztő  
BERKOVITS MÁRK  
Belmunkatárs CSAJÁGI BERNÁT

Egész évre 8 K, félévre 4 K,  
negyed évre 2 K  
Egyes szám ára 20 fillér

## Visszásságok, visszaélések

Mikor így tavasszal végigmegegyek Kula község utcáin, mindig eszembe jut az egyszeri vándorlegény, akit egy községben a kutyák megtámadtak, s aki erre gyorsan a földre hajolt, hogy onnan egy követ felemeljen; de a kő a talajhoz volt fagyva, mire boszusan kiáltott föl: „A fene látott ilyen falut, ahol a köveket megkötozik, a kutyákat meg szabadon eresztik!”

Ilyen fura visszasságokkal községünkben is lépten-nyomon találkozhatunk, csak körül kell néznünk és amit látunk, azt észre is kell vennünk.

A sok közül csak néhányra akarunk itt rámutatni, talán használnak valamicskét ezzel is a közügynek.

Az első ezen visszasságok között az utcák rendszertelen és rendetlen, fölületes és gondatlan befásítása. Nincs egyetlen egy utcája sem községünknek, amelyben a háztulajdonosok e tekintetben egyöntetűen járnak el. Az egyik ház előtt két-három sor, — a másik előtt már csak egy sor fa áll, s hogy a fasor egyenes is legyen, hogy a kiültetett fák védőkarókkal is ellátassanak, az még mindig csak hő óhajítás. Arról pedig, hogy a fajra milyengondot fordítunk, legjobb hallgatni.

Van Kulán olyan ház is, még pedig nem is valami félreeső utcában, amely előtt 4 fa áll és mindegyik más-más fajta.

A sorok girbe-görbeségének és a védőkarók hiányának következménye aztán gyakran az, hogy egy-egy kocsi nekimegy a sorból kiálló fának és azt derékon ketté törí, vagy gyökerestől kitépi.

Az utcák befásításáról szólva, nem hallgathatom el azt sem, ami a múlt hónapban a róm. kath. plébánia előtt történt. Itt ugyanis a szép terebélyes hársfákat kivágatták és helyükbe ostorveleket ültettek; természetesen a védő karókról itt is megfeledkeztek. Hát nem furcsa visszasság az, hogy míg egyes háztulajdonosok éveken át kísérleteznek a hársfák meghonosításával, — mert az tagadhatatlan, hogy úgy a fája, mint a virágja sokkal hasznosabb, mint pld, a vadgesztenye fáé, — és nem érnek célt, addig a róm. kath. hitközség egyszerűen kivágatja a már szépen megerősödött, terebélyes hársfákat.

A gyakori visszasságnak egyik neme az a szokásunk is, hogy udvarainkat befásítjuk, mondhatnám a legnagyobb áldozatokkal parkirozzuk és esténként kiülünk az utcára, szívjuk a tovarobogó kocsik által felkavart port, ahelyett

hogy kísértálnánk a szabadba, vagy beülnénk a portól mentes udvarunkba és ennek ozondús levegőjével frissítőnk föl tüdeinket.

Egy másik visszasság, jobban mondva: visszaélés a mi baromfitenyésztésünk terén észlelhető. Nálunk a baromfiak ugyyszólván az utcán nevelődnek föl. Amerre fordulunk: libák, kacsák, csirkék, pulykák, gyöngytyukok lelelésznek, kapirgálnak az utcákon. S hogy ezek a szárnyasok nem nagyon vigyáznak az utcák, gyalogjárdák tisztaságára, azt talán mondanunk is fölösleges.

Ezen baromfitenyésztési szabadságnak, vagyis szabadon üzőtt baromfitenyésztésnek egy másik közgazdasági téren is káros következményei vannak. Értjük a csatornai haltenyésztést. A csatornában ugyanis egész éven át sereggestül uszkálnak a kacsák, melyek a csatorna halállományára valószínűleg nem kedveznek; így tavasszal, az ivás idejében pedig milliószámra pusztítják a nádasba, hinárba rakott petéket.

A kanálisról szólva, rá kell mutatnunk még arra a visszasságra is, mely szintén már visszaélésnek minősíthető, s amely még attól az élvezettől is megfoszt bennünket, hogy a nyári hűvös estéken a parton sétálghassunk. Ez a visszaélés az elhullott háziállatoknak a kanálisba hordása és

## TÁRCA.

### A mulatság vége

— Rajz —

*Ista Kács Vilmos*

Budapest egyik előkelő vendéglőjében, — hol egész nap, sőt esténként — színház után éjjel is forgalmas élet uralkodik, még mindig vig társaság ül együtt. Pedig már hajnali négy óra felé jár az idő. Az időhöz mérten csapongó jókedv uralkodik, amelyet a bor, pezsgő és a cigány már a legfelső fokig hangolt.

Egymásután hangzanak el a dikciók, amelyeket már nem annyira az ész, mint inkább a mámor diktál és a közbeszólások tesznek érdekessé.

Már mindenki elmondta mondanivalóját, sőt talán még többet is, mint kellett volna, csak Tanay Loránd ül még mindig szótlanul. Az egész társaság figyelme feléje irányul, kíváncsiak, vajjon miért oly mélabús, az ő legvidámabb kedélyű pajtásuk. Hisz máskor ő a társaság lelke, ő viszi a szót s most még hangját sem igen lehet hallani.

Búskomor. Kiért, miért, ezt egy szóval sem árulja el.

Az egyik barátjának hirtelen jó ötlete támad és odasugja a cigánynak, hogy húzza Lorándnak a fülébe „Nagy a feje, busuljon a ló . . . gombház hej! ha leszakad . . . száz is akad.” Csak úgy reng a terem a társaság énekétől. Talán többeknek eszébe jut közöttük „valaki,” aki miatt busulnia kellene. — De azért se! Annál jobban fűjják: „Ha leszakad . . . száz is akad . . .”

Loránd minderre érzéketlen marad. Rá is támadnak, hogy miért nem énekel, hisz' ő szokta a kart szép, csengő hangjával vezetni. De látják, hogy ez sem használ, más cselhez folyamodnak:

— Bostont, Pali! — kiált oda a cigánynak egyik kissé már elázott tagja a társaságnak és felugrálva székeikről az asztalokat lökdösve vad táncba keverednek.

Künn már dereng az idő és az utcán kezdetét veszi a hajnali élet. A tej- és hús szállító kocsik lassan döcögnek a már megszokott állomásaikra. Egy-egy zöldséges kofa, majd pár rikkancs tűnik fel és siet kenyerét megkeresni. Amott a sarki rendőr veszekszik egy budakeszi sváb asszonnyal, aki, hátán egy nagy puttonnyal, nem tudja

megérteni, hogy merre is van az Árpád-utca. Végre úgy látszik, hogy megértette s a rendőr örülve, hogy megszabadult tőle, tovább akar sietni, azonban most meg egy becsipett pasással gyűlik meg a baja, aki minden áron azt követeli, hogy szalutáljon neki.

Egy rikkancs gyerek hallva a zenét, besiet a vendéglőbe, hol a társaság még mindig mulat. Míg a többiek duhajul táncolva észre sem veszik, addig Loránd odahívja magához a „Friss Ujság”-ot kiabáló fiút, vesz tőle egy ujságot és egy 10 koronást nyom a kezébe. A rikkancs fiu eleinte nagyot néz a gazdag ajándékon, de később megértve a helyzetet, örömeiben hálás pillantással elrohan, de nem állja meg, hogy az ajtóban kissé meg ne állapodjon, bámulva a neki szokatlan látványon.

— Pinczér, tölteni! — szólal meg most már Loránd.

— Fiúk, most igyunk az ő boldogságára! Pali, te meg huzd az ő nótáját! Huzd keservesen!

A társaság abbahagyja a táncot, és fáradtan leül, — örülve, hogy megjött Loránd kedve is.

— Huzd, Pali „Amióta megláttalak . . .” Most már Tanay Loránd kell fel a székéről s kíséri a dalt bánatosan, fájdalmasan. Társai

## ANYAKÖNYVI-IRATGYÜJTŐ-TÁBLÁK

nemzeti szalaggal, piros feliratokkal; házassági, születési, halotti és vegyes iratoknak; valamint nyomtatott címkék az összes nyilvántartások és jegyzékekhez

Az anyakönyvi főfelügyelőség előírása szerint

kapható:

Berkovits Márk könyvnyomdájában, Kulán

a szabad fürdésnek nevezett visszataszító látványosságban táru föl szaglós és látószerveink előtt. A kanálisban rothadó dögtestek büze elűz bennünket messze annak partjaitól, a meztelen hancurózó, sikongó fürdőzők pedig a közelébe sem engednek.

És nem használ itt a hatóság leg-erélyesebb föllépése sem. Hiába a fenyegetés, hiába a büntetés, mert hiszen jogában áll a hatóságnak minden visszaéléseket a legszigorubb intézkedésekkel megtorolni és azoknak utját vágni; de minden intézkedés sikertelen marad mindaddig, míg az egész közönség maga be nem látja, hogy e visszasságok beszüntetésével csak a saját javát mozditja elő.

Szeretnők, ha e néhány sornyi figyelmeztetéssel is előmozdithattuk volna ezen cél elérését.

### Vármegyei házi ipar kiállítás.

Többször megemlékeztünk már a bácsmegyei házi iparkiállítás rendezőségének buzgó és nagyarányu előkészítő munkálkodásáról. A kiváló ízlést és ügyes csoportosítást igénylő munkában a rendezőségnek nagy segítségére van urhölgyeinek egy kisded, fáradságot nem ismerő, lelkes csapatja, amelynek élén a kiállítás elnöke, *Fernbach Károlyné urasszony* áll. Az egyes termekben egymásután bontakoznak ki a kiváló ízléssel elhelyezett kiállítási osztályok, elfoglalva a legparányibb helyet is szindus, változatos csoportokat nyújtva a szemlélőnek és alig van község, mely ne sietett volna házi iparát, főleg női közkereseti cikkeit méltóan bemutatni szebbnél-szebb kollektiók által.

A kiállítás védnökségét — Kossuth Ferenc kereskedelmi és Darányi Ignác földmívelési ministerek vállalták el. A rendezőség a kiállítás megnyitására Sztérényi József kereskedelemügyi államtitkárt kérte fel, aki a legnagyobb

csak nézik, de nem háborgatják. Tudnak ők is érezni, még ilyenkor is. Érzik mindnyájan, hogy Loránd a lelkét önti a dalba:

— Nincs éjjelem se nappalom, mindig csak rád gondolok . . .

Itt elhallgat. Ne tovább! — A cigány meg húzza piano — pianissimo . . .

Egyszerre egy éles dörrenés és vége a nótának!

Mikor pedig a mámoros társaság kissé feleszmélt ijedségéből, még mindig ott ült közöttük Loránd, de jobb halántékán tángott egy véres seb. A teste lassan-lassan csúszott le a székről, amint életereje elhagyta és egyszer csak a földre zuhant.

Az álmos pincérek ijedten szaladnak segítségért s a társaság félig meddig józan tagjai felemelik a földről. Rendőr, orvos, mentők már későn jönnek. A lövés jól talált.

Zsebében óráján, pénztárcáján és egyes kisebb dolgokon kívül egy eljegyzési kártyát is találtak:

Horváth Jolán  
és  
Kallós Oszkár  
jegyesek

A kártya össze volt gyűrve meglátszott rajta, hogy sokat forgatták a kézben nem a legkíméletesebb módon.

A címzése női írás volt.

A kis rikkancs pedig csodálkozva ment tovább talán azon gondolkozva, hogy miért akar az meghalni, akinek 10 korona elajándékozni való pénze van . . .

készséggel vállalkozott a tisztségre és május 13-án, szerdán déli 12 órakor személyesen fogja a kiállítást megnyitni.

A kiállítás május 13-tól 24-ig lesz nyitva. Megtekinthető naponként d. e. 9—1-ig, d. u. 3—6 óráig. Belépődíj a megnyitás napján 1 K, a többi napon 40 fillér.

Tekintettel arra, hogy ezen valóban páratlan fényességű és tárgyakban fellettel gazdag kiállítás e nagy vármegyei közgazdasági és kulturális viszonyairól, közkereste állapotairól igen tanulságos adatokat tár fel, már ezen szempontokból is kívánatos, hogy annak megtekintésére minden község nagyobb csoportokban vegyen azon részt.

### Bácsbodrog vármegye jegyzői egylet ügyei:

Többek kérésére közöljük, hogy az egyleti közgyűlést május 27-ikén tartjuk meg **Ujvidéken**. A közgyűlés tárgysorozatát e lap jövő száma hozza.

*Az elnökség*

## HIREK

— **Bucsúbankett.** Szép, megható és impozans módon bucsúzott el Kula és a kulai járás intelligens közönsége Sztérényi József főszolgabírótól, akinek e község és járása közigazgatásának, közügyeinek előmozdításában szerzett érdemeiről nem egy ízben volt alkalmunk e lapokban megemlékezni és a közügyek iránti meleg érdeklődését kellő méltatásban részesíteni. Ezen érdemeinek elismeréséül és gyenge honorálásául tekintjük azt a bankettet, melyet tegnap délelben a távozó főszolgabíró tiszteletére Kula és a járás közönségének nagy érdeklődése mellett a Hockstock-féle vendéglőben rendeztek és amelyen mintegy 200-an vettek részt. A rendkívüli érdeklődés minden esetre méltó is volt ahhoz a férfiuhoz, akit a megtiszteltetés illetett; de nem tulozunk, midőn azt állítjuk, hogy az érdeklődés sokkal nagyobb lett volna, ha arra a közönség figyelmét korábban felhívták volna. Így csak úgyszólván a tízenkettedik órában indult meg a bucsúbankett érdekében a mozgalom amely minden várakozást felülmuló eredménnyel járt. A bankett menüje a következő volt: 1. ragout leves, 2. vesepecsenye savanyú mártással, 3. turós- és megyes-rétes, 4. borju,- bárány- és malac-sült, 5. sajt, 6. feketekávé. A harmadik fogásnál Boberity Milán gör. kel. lelkész nagyhatású felköszöntőben bucsúzott el Kula közönsége nevében a távozó főszolgabírótól, akit mint az önzetlen fáradhatatlan és kitartóan munkás tisztségviselő mintaképét ünnepelet. Utánna Wagner György ujverbázi községi jegyző a járás jegyzői karának nevében mondott mély érzéstől áthatott felköszöntőt Sztérényi József főszolgabírótól, akit még Berkovits Rezső selyemszalaggyáros is igen szép és tartalmas felköszöntőben ünnepelet. Mindezen felköszöntőkre Sztérényi József mély meghatottságtól rezgő hangon, de a szív legnemesebb érzelmeitől áthatott, gyönyörű beszéddel mondott köszönetet és poharát Kula és járása közönségének boldogulására emelte. Dr. Ott Ferenc kulai ügyvéd Fernbach Károly főispánt éltette lelkes felköszöntőjével. A felköszöntőknek hosszú sora

következett ezután még, s az asztalbontásra csak 4 óra felé került a sor, de a nagy és diszes ünneplő közönség még ezután is sokáig együtt maradt és lelkesen ünnepelte Sztérényi József főszolgabíróét.

— **Adófizetés.** Május 15-én lejár a 2-ik negyedév az adófizetésre nézve, amelynek eltelté után már kamat, sőt végrehajtási díjakkal is szaporodik az amugy is súlyos és nehéz teher.

— **Zombor város az iparért.** Zombor sz. kir. város törvényhatósági bizottsága elhatározta, hogy a város területén felállítandó gyárak és ipartelepek céljaira a tulajdonát képező és a város közelében törvényhatósági utak és a vasut mellett fekvő járás földkeblől a szükséges területeket ingyenesen átengedi.

— **Egy jegyző jubileuma.** Eiman Károly ujsziváci községi jegyző — mint nekünk írják — e napokban ünnepelte szük családi körben jegyzői tevékenységének 30-ik évfordulóját. A derék jegyzőt számosan keresték föl személyesen és levélben, hogy üdvözlétüket kifejezzék.

— **Zomborból** jelentik: A Bácsbodrog vmegyei tulipán háziipari szövetség a kiállítás megnyitására ideérkező Sztérényi József államtitkár tiszteletére május 13-án a városháza nagy termében díszebédet rendez. A kiállítás rendezése már befejezéséhez közeledik. A vármegye nagy díszterme és öt mellékterem tele van szebbnél-szebb háziipari cikkekkkel.

— **A bajai millió.** A bajai kereskedelmi bank milliós nyeresége ügyében folyamatba tett bünper két hétig tartó tárgyalás után hétfőn véget ért. Hétfőn este 5 órakor hirdette ki a szabadkai kir. törvényszék elnöke Szerdahelyi Sándor az ítéletet, mely szerint a törvényszék a két vádlottat Wagner Sándort és Prigly Károlyt felmentette. Az ítélet a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján megállapítja, hogy Eckert Gyula nem vette meg a vitás sorsjegyet, tehát azt a vádlottak ravasz fondorlattal nem cserélték ki, s így a vádlottak nem juttatták a bankot bünös uton a millióhoz. Az ítélet kihirdetése után, melyet a jelenvolt hallgatóság lelkesen megéljenzett, a fogságban volt Wagner Sándort nyomban szabadlábra helyezték. Az ügyész a felmentő ítéletet megfellebbezte.

— **Öngyilkos aljegyző.** Kovács Sándor közszeregetbeu álló mélykúti aljegyző, — aki a jánoshalmi állomásfőnök leányával jegyben járt és május 4-én tartotta volna esküvőjét, — szerdán hajnali három órakor lakásán öngyilkos lett. A boldogtalan ember kétszer szíven és egyszer halántékon lötte magát s mire a hatóság emberei szobájába jutottak, már halott volt. Hátrahagyott levélben tettének indító okául bizonyos igaztalan mendemondákat jelöl meg, melyek érzékeny lelkét végtelenül elkeserítették. Hült tetemeit csütörtökön délután helyezték örök nyugalomra a község lakosságának nagy részvétele mellett.

— **Amerikában nincs munka.** Amerikában egyre csökken a munka és így száz-ekrek járnak fel és alá a nagyvárosok utcáin és kenyérért kiabálnak. Ez talán le fogja lohasztani a kivándorlási vágyat, mert amint a beavatottak mondják, ezen állapot évekig fog tartani.

— **Biciklizés a gyalogjárdán.** A gyalogjárdákat sem a bicikliző uraknak, sem pedig a kiskocsival járó inas uraknak készítették, azért fölhívjuk a rendőrség figyelmét erre a körülményre s kérjük figyelmeltesse őket, hogy van kocsis ut is.

— **Zenta tervei.** Zenta nagy tervekkel foglalkozik. Polgári leányiskolát 110.000, közbiztonsági hidat 200.000, kórházat 180.000, árvaházat 120.000 K-ért akar építeni.

— **Államsegély.** A kereskedelemügyi m. kir. minister a Bácsbodrog vármegyei háziipari kiállítás költségeire nem 1000 K mint mult számunkban megírtuk, hanem 2000 K államsegélyt utalványozott.

— **Jegyzőilak építése.** Csurog község előljárósága f. é. április 30-án árlejtést tartott a jegyzőilak 23,877.06 K előirányzott felépítésére, mely alkalommal Klein Jakab (Ujverbász) 28,652.47 K Diener Antal és tsa (Tiszaistvánfalva) 24,877.89 és a kályhákra még külön 901 K-val, Lotz András (Óverbász) 26,264.76 K és Schmidt Fülöp (Ujverbász) 26,070.71 K-val tettek ajánlatot. A község Schmidt Fülöp ajánlatát fogadta el.

— **Iskola és tanítói lakás építése.** Nádajla község előljárósága felkéri az építési vállalkozókat, hogy a mennyiben a 20,118.32 K-val építendő 5-ik elemi iskola és tanítói lakás munkáit felvállalni kívánják, ajánlataikat 5% bányapénznek a község pénztáránál történt letétele után május 14-én d. e. 9 órára az előljárósághoz adják be. Ajánlat tehető az összmunkákra és egyes munkákra is. A részletes feltételek, a műszaki iratok és a költségvetés Nádajla község jegyzői irodájában betekintheők.

— **Gazdasági építkezés.** A palánkai m. kir. áll. csikótelepen az új majorban egy 10 családra szolgáló cselédház és melléképületeinek felépítésénél szükséges föld, kőműves és cserepező munka fali téglá nélkül, továbbá ács, asztalos, lakatos, mázó, üveges, vas és bádigos munkákra a vállalkozó által szolgáltatandó anyagokkal együtt, azonkívül egy tehénistálló berendezésénél előforduló cement jászlak, beton burkolat és csatorna készitési munkálatokra versenytárgyalás hirdettetik. A vállalati uton biztosítandó munkálatok a következőképp irányoztatnak elő: 1. cselédház mukálataira 11,779.35 K 2. melléképületekre 3110.15 K 3. kenyérsütő konyhára 614.50 K 4. istálló berendezésre 4423.46 összesen 19,927.46 K. Felhivatnak pályázni szándékozók, hogy ajánlati irásu ajánlataikat május 14-ik napjának d. e. 11 órájáig a vállalati összeg 5%-kának megfelelő bányapénzzel palánkai m. kir. állami csikótelep intézőségéhez nyujtsák be. Az építkezésre vonatkozó tervek költségvetések és feltételek a palánkai m. kir. állami csikótelep intézőségénél megtekintheők, ahol az ajánlati mintalapok is kaphatók.

— **A légzőszervek** vannak éghajlatunknál fogva mindennemű betegségek (megtámadásnak) legjobban kitéve s így legtöbb esetben szorulnak orvosi segílyre. Szükséges ennélfogva ezen betegségek ellen hatásos gyógyszer alkalmazni, és úgy az orvosi kar, mint a szenvedő emberiség örömmel fogja üdvözölni, hogy sikerült a „Sirolin-Roché“ nevű creosot-készítményt előállítani, amely a légzőszervek összes megbetegedésénél legjobbnak bizonyult s úgy a súlyosabb, mint pedig a könnyebb természetű hurutos bántalmakat aránylag a legrövidebb idő alatt megszüntette. A „Sirolin-Roché“ csökkenti a köpetet, emeli az étvágyat és megszünteti az erőcsökkenést, amellet ezen szer igen kellemes ízű és nélkülöz minden méregtartalmat. „Sirolin-Roché“ kapható minden gyógyszerárban.

— **Most jelent meg a „Budapesti ujságírók almanachja“-nak 1908. évi kötete,** az ujságírók özvegyeinek és árváinak Segítő alapja javára. A kötet tartalma: A magyar bohémvilágot mutatja be; az írók, ujságírók, a poéták, a festők, a szobrászok, zenészek, színészek világát; a legkiválóbb írók írták, köztük: Herczeg Ferenc, Mikszáth Kálmán, Molnár Ferenc, Szomaházy István, Eötvös Károly stb., stb. A 600 oldalos, diszes kötetben igen sok rajz, karikatura s egyéb illusztráció van. A kötet szerkesztője Szerdahelyi Sándor, a „Pesti Napló“ szerkesztője. Kiadja a „Budapesti Ujságírók Egyesülete“, melynek ez az egyetlen kiadványa. A könyv igen olcsó: 12 K és a legszebb ajándék.

— **Adriai biztosító társulat Triesztben.** Ezen biztosító társulat rendes közgyűlése, melyen az elmúlt 69-ik üzletév zárszámdásai terjesztettek elő, április hó 25-én tartatott meg. Az 1907-ik évi üzleti jelentésből a következő fontosabb adatokat emlíjük fel. Az életbiztosítási ágazatban 11735 ajánlat nyujtatott be 73,077,214 K biztosítási tőkéről és 64,691,854 K tőkéről — az előző évinél 17,783,635 K-val nagyobb összegről — szóló kötvény állított ki. Az 1907. december 31-én mutatkozó állomány biztosított tőkében 392 millió és biztosított évjáradékokban 1,286,033 K-ra rugott. A biztosított tőkénél a tiszta szaporulat 34,104,044 K. A befolyt biztosítási díjak összege 17,603,179 K; a halál és elérési esetekben valamint évjáradékok fejében kifizetett összegek 8,036,235 K-t igényeltek. A kamat mérséklésére szánt ideiglenes díjtartalékhoz további 300,000 K csatoltatott. Az életbiztosítási díjtartalék az év végén 107,658,805 K és a viszontbiztosítók részének levonása után 99,382,6 K volt. A társulat javára mutatkozó tartalékemelkedés 9,047,483 K. A tüzbiztosítási ágazatban 24,507,249 K volt a díjbevétel, vagyis 1,530,621 K-val több, mint az előző évben. A szállítmányi osztályban 2,136,688 és betöréses-biztosításokból 407,376 K folyt be díjakban. Viszontbiztosítási díjak fejében összesen 11,957,027 K fizettetett ki e három ágazatban, míg kárfizetésekre 18,139,787 K és a viszontbiztosítások levonásával 9,640,606 K fordítottatott. A díjtartalékok 16,606,043 és a viszontbiztosítások levonásával 9,284,607 K-ra rugnak. Az igazgatóság javaslatára elhatározta a közgyűlés, hogy a díj- és kártartalékok dotálása után fennmaradó tiszta nyereségből 100,000 K-t az A.) mérleg rendelkezési tartalékának 1,000,000 K-ra és 200,000 K-t a B.) mérleg rendelkezési tartalékának 1,500,000 K-ra leendő felemelésére fordít. Az osztalék részvényenkint 250 K-ban állapított meg. A társulat tartalékai a függő károk fejében tartalékba helyezt 3,258,595 K-t leszámitva 1907. december 31-én meghaladják a 119 millió K-t és pedig: Díjtartalékok (a viszontbiztosítások levonásával) 108,167,243 K; árfolyam ingadozási tartalékok (az 1907. évi jelentékeny könyvszerű árfolyam veszteség leírása után) 1,878,952 K; nyereség tartalékok 9,400,000 K. A társulati alkalmazottak nyugdíj-, valamint takaré- és ellátási pénztárának vagyona 2,285,139 K-ra rug.

Magyarországi osztály: Budapest, IV., Váci-utca 20. **Sebestyén Henrik** vezértitkár

— **Elegáns kivitelű, divatos és tartós** cipőkből legolcsóbb beszerzési forrás, női chewro K 6:60-tól és feljebb, férfi chewro és box K 7:20-tól és feljebb Kardos J-nél Kulán.

— **Gözfürdői napok Kulán.** Vasárnap, hétfőn, szerdán, csütörtökön és szombaton férfiak; kedden és pénteken nők számára. Kádfürdők naponta, férfiak és nők számára. Fürdő nyitás reggel 6 órakor. Kádfürdő 7 órakor.

Eljegyzési - **Selyem**  
Lakodalmi -  
Damast -  
Eolienne -  
és „Henneberg“ selyem 75 kr-tól feljebb, bérmentve és vámentesen. Minta postafordultával.  
Megrendelések bármely nyelven intézendők:  
an Seidenfabrikt. Henneberg in Zürich.

## Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, akik felejtethetlen halottunk

**Özv. URNAUER MIHÁLYNÉ**  
szül. **Schmidtutz Katalin**

elhunyta alkalmával részvétükkel fájalmunkat enyhíteni kegyeskedtek, — ezuton fejezzük ki hálás köszönetünket.  
Kula 1908 május hó

Urnauer család

### Gabona árak: Budapesten:

Buza	—	—	11.85
Zab	—	—	7.—
Tengeri	—	—	5.53

### Kulán:

Buza	—	—	11.—
Zab	—	—	6.—
Tengeri	—	—	5.80

Dernye községétől

## Hirdetmény.

Dernye község előljárósága község-ház és óvónő lakásának helyiségeit szám szerint 12 szoba és folyósót óhajtja **kifesteni**, miért is felhivatnak a festők, hogy ajánlataikat az általunk kiválasztandó mintákkal **f. é. máj. 31-ig** alolirott előljáróknál adják be.

Dernye, 1908. május 4.

1-2

Előljáróság

## Hirdetmény.

Bajmok községben lemondás folytán megüresedett községi **gyalogrendőri** állásra pályázat hirdettetik. Ezen állás javadalmazása 600 K készpénzfizetés utólagos havi részletekben. A ruházatot is a község adja. Felhivatnak a pályázók, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket Bajmok község előljáróságához **folyó évi május 23-áig** bezárólag nyujtsák be, a később érkezők figyelembe nem vétetnek.

Bajmok, 1908. május 1.

**Lichtnecker József**  
jegyző

**Nagy József**  
bíró

993 sz. 1908.

## Pályázati hirdetmény.

Torzsa községben a 800 K évi fizetéssel, felszereléssel, 200 K lóirtási és 80 K ruhaátalánnyal javadalmazott **lovarendőrvezetői** állásra. Gyalogoltatás esetére a lóirtási általány megszűnik.

Német nyelv tudása igazolandó.

Kérvények **f. é. május 20-áig** az előljáróságnál nyujtandók be.

Torzsa, 1908. május 2.

1-2

Előljáróság

## Férfi uri czipőkben

elsőrangú minőségben ajánlom a **világhírű amerikai cipőket** amelyben viselés által fájós érzékeny tyukszemés lábak teljesen elmúlnak.

Ifj. Kovács Sándor, Kula

# BENZÍN MOTOROK

kőolaj-üzemre is alkalmasak, gőzlokomobilok, útmozdonyok, gőzcséplő-gépek, arató-gépek, teljes malom-berendezések, talajmívelő eszközök, stb. stb.

KIVÁNATRA SZIVÉSEN KÜLDÜNK ÁRJEGYZÉKET ÉS KÖLTSÉGVETÉST

10-20



A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége, Budapest, V. Váci-körút 32

1023 sz. 1908.

Nádajka községe

## Versenytárgyalási hirdetés.

Nádajka község alulírott előjárósága, a község képviselőtestületének jogerős határozata alapján ezennel közhírré teszi, miszerint az **épitendő 5-ik elemi népiskola és tanítóilak** előállításának biztosítása céljából f. é. május 14-én délelőtt 9 órakor Nádajka község tanácstermében nyilvános írásbeli versenytárgyalás fog tartatni, melyre vállalkozni óhajtok ez úton meghívotnak.

Ajánlatok egység árban az összmunkálatra teendők, azonban külön-külön tett ajánlatok is figyelembe vétetnek az egyes ipari munkákra vonatkozólag.

Csak szabályszerűen kiállított sértetlen borítékban, pecséttel lezárt és közvetlenül beadott, vagy posta útján elküldött ajánlatok fognak figyelembe vétetni, melyek borítékai a következő felirással látandók el: „Ajánlat a nádajjai 5-ik elemi népiskola és tanítóilak építési munkálataira.”

Kikiáltási ár 20118:32 K, melynek 5% bányapénzgyanánt az árverés megkezdéséig készpénzben avagy óvadékképes papírban Nádajka község pénztáránál leteendő.

Azon pályázók, kik a szóban forgó ipari munkára képesítéssel nem bírnak, kötelesek már ajánlataikban ama megbízottat megnevezni akinek képesítését igazolni tudják.

Vállalkozó köteles az 1907. III. tc. 13. és 14. szakaszaiban foglaltakhoz szigorúan alkalmazkodni.

Nádajka község képviselőtestülete fentartja magának azon jogot, hogy a munkálattal a megajánlott összegre való tekintet nélkül bármely pályázónak ítélhesse oda.

Egyébb az építkezésre vonatkozó részletes feltételek, műszaki iratok és költségvetés Nádajka község jegyzői irodájában — a hivatalos órák alatt betekintheők.

Nádajka, 1908. április 27.

*Kekezevits István* jegyző  
*Preradov Vlada* albiró



## Malom-zsákjegyet és malomnyomtatványokat legolcsóbban szállít

**Berkovits Márk**  
villamos üzemű könyvnyomdája Kulán

### BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ

VESE- ÉS HÓLYAGBAJOKNÁL MINDEN VIZET FELÜLMUL  
KELLEMEZ, KISSÉ SAVANYKÁS IZŰ, VASMETES, SZENSAVDUS,  
RENDKIVÜL ÜDÍTŐ ASZTALI VIZ.  
ORVOSILAG AJÁNLVA. OSVOSILAG AJÁNLVA.

Ivógyógymódrá használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemérence idült hurutjainál, húgykő- és tövényképződésnél, a légutak és a kiválasztószervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásának bizonyult. — Prospektust kívánatra küld a forráskezelőség:

Musehong buziási gyógyfürdő igazgatósága Buziásfürdőn

## Három nap alatt

hőfehér arcot és kezeket varázsol az „ANNA-CRÈME”

melyet száraz voltánál fogva nappal is lehet használni. Ára 1:50

Anna-pouder 1:50 hozzá való szappan 70 fillér

Kapható kizárólag 2-19

Schubert Magyar-korona gyógyszerárában Szabadkán (Wesselényi-utca)

Négy K-át meghaladó rendelésnél bérmentve

## Őserejű 600 kat. hold

Bácskában parcellázva 800 forint.

Dijazom ki vevőket ajánl Mosse Rudolphhoz Budapest Ferenciek-tere 3. „Őserő” jelige alatt.

Schmidt Ferencz  
szabó - Kulán  
(Ferenc József-tér)  
készíti a legdivat-  
sabb öltönyöket  
a legolcsóbb árban

### CLAYTON & SHUTTLEWORTH

Budapest, Váci-körút 63,

Által a legutányosabb árak mellett ajánlatok:

#### Locomobil és gőzcséplőgépek,

szalmakezelők, járgány-cséplőgépek, löhere-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr. kapálók, szecskavágók, répvágók, kukoriczamorzsológok, darálók, őrlőmalmok, egyetemes szél-ekék, 2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

## Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

**Tüdőbetegségek, hurutok, számar-  
köhögés, skrofulozis, Influenza**  
ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

## „Roche”

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárakban. — Ára övegenként 4.— koron.